Lietas Nr. A420315314
Lietas arhīva Nr. A42-00575-15/4

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2015. gada 27. janvārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Līga Biksiniece-Martinova,

piedaloties pieteicēja /pers. A/ pārstāvim /pers. B/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Tieslietu ministrijas pārstāvei /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Tieslietu ministrijas 2014.gada 30.maija lēmuma Nr.1-4.4/48 atcelšanu.

**A p r a k s t o š ā**

[1] Ar tieslietu ministres 2014.gada 21.marta rīkojumu Nr. 1-1/103 ierosināta disciplinārlieta pret Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr. 34 zvērinātu tiesu izpildītāju/pers.A/ (turpmāk – pieteicējs) par zvērinātu tiesu izpildītāju darbību regulējošu normatīvo aktu būtisku pārkāpumu, kas radījis kaitējumu valsts interesēm, un ar tieslietu ministres 2014. gada 14. maija rīkojumu Nr. 1-1/187 ierosināta disciplinārlieta par zvērinātu tiesu izpildītāju darbību regulējošu normatīvo aktu būtisku pārkāpumu, kas radījis kaitējumu privātpersonas interesēm.

Disciplinārlietu komisija 2014.gada 21.maijā pieņēmusi lēmumu Nr.1-4.4/6 (turpmāk - lēmums Nr.1-4.4/6), ierosinot tieslietu ministrei atcelt pieteicēju no zvērināta tiesu izpildītāja amata.

Pieteicējs par disciplinārlietu komisijas lēmumu Nr. 1-4.4/6 sniedzis viedokli, norādot, ka, normatīvo aktu pārkāpumi nav izraisījuši būtiskas sekas.

[2] Ar Tieslietu ministrijas 2014.gada 30.maija lēmumu Nr.1-4.4/48 (turpmāk – Lēmums) pieteicējam piemērots disciplinārsods - atcelšana no amata un uzlikts par pienākumu līdz 2014.gada 2.jūlijam nodot un zvērinātai tiesu izpildītājai H.Rūtenai pieņemt Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr. 34 lietas un grāmatas, sastādot nodošanas un pieņemšanas aktu. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[2.1] Pieteicējs, uzliekot savus nosacījumus, bez tiesiska pamata liedzis piedzinējam izmantot normatīvajos aktos tam piešķirtās tiesības uz parādniekam piederošā nekustamā īpašuma apraksti.

[2.2] Pieteicējs, risinot jautājumu par nekustamā īpašuma izsoles cenas aplikšanu ar pievienotās vērtības nodokli, nav rīkojies tā, lai tiktu nodrošināta visu normatīvo aktu piemērošana, kā rezultātā sludinājumā par nekustamā īpašuma pārdošanu izsolē bez tiesiska pamata tika norādīts, ka izsoles cena nav apliekama ar pievienotās vērtības nodokli.

[2.3] Pieteicējs pretēji tiesību normās noteiktajam pieprasījis, lai maksātnespējas procesa administrators ar pierādījumiem pamatotu savu pieteikumu par nekustamā īpašuma izsoles atcelšanu, kas iesniegts saskaņā ar Maksātnespējas likuma 67.panta 14.punktu. Tas, ka pieteicējs vadījies no viņam zināmās tiesu prakses, vērtējams kā vainu mīkstinošs apstāklis.

[2.4] Pieteicējs pieļāvis tīšu likuma pārkāpumu, pretēji tiesību normās noteiktajam neveicot parādniekam piederošā nekustamā īpašuma apraksti un neieceļot tā pārvaldnieku, turklāt pārvaldnieka funkcijas uzdodot veikt juridiskai personai, kura nebija un arī nevarēja tikt iecelta par nekustamā īpašuma pārvaldnieku.

[2.5] Pieteicējs savā darbībā ir pieļāvis tiesu izpildītāju darbību regulējošo normatīvo aktu būtisku pārkāpumu, t.i., pārkāpis Civilprocesa likuma 563. panta otro daļu, 603. panta pirmo un otro daļu, 605. panta trešo daļu un Tiesu izpildītāju likuma 45. panta otro daļu.

[2.6] Pieteicēja pieļautie pārkāpumi rada būtisku kaitējumu ne tikai valsts un privātpersonu interesēm, bet arī zvērinātu tiesu izpildītāju institūtam, tā prestižam, kā arī rada uzticības zaudējumu pieteicējam kā amatpersonai.

[2.7] Pieteicēja pieļautajiem normatīvo aktu pārkāpumiem ir sistemātisks raksturs, jo nelielā laika posmā (divi gadi) pret viņu ierosinātas sešas disciplinārlietas, no kurām vienā piemērots disciplinārsods – piezīme, divās lietās, kas apvienotas vienā, piemērots disciplinārsods – rājiens, divās lietās, kas apvienotas vienā, - disciplinārlietu komisija aicinājusi tieslietu ministri atcelt zvērinātu tiesu izpildītāju no amata, bet viena lieta izbeigta, jo konstatēts, ka tā nav ierosināta noteiktajā termiņā.

[2.8] Pieteicēja pārkāpumi ir būtiski, tiek radīts kaitējums ne tikai valsts un privātpersonu interesēm, bet tiek grauts arī zvērinātu tiesu izpildītāju institūta prestižs un sabiedrības uzticība zvērinātiem tiesu izpildītājiem kā valsts amatpersonām.

[2.9] Neskatoties uz tiesu nolēmumos, ar kuriem pieteicēja rīcība atzīta par prettiesisku, norādīto, kā arī disciplinārlietu komisijas iepriekšējos lēmumos pausto, pieteicējs nav mainījis savu attieksmi un nav pārvērtējis savas rīcības atbilstību normatīvajiem aktiem un normatīvo aktu piemērošanas praksi.

[2.10] Bargākā iespējamā disciplinārsoda piemērošana ir nepieciešama, lai novērstu turpmāku šādu pieteicēja rīcību un tās rezultātā iespējamās sekas – valsts un privātpersonu tiesību aizskārumu, kaitējuma radīšanu zvērinātu tiesu izpildītāju institūta prestižam. Šo mērķi nav iespējams sasniegt ar citiem līdzekļiem, kuri mazāk ierobežotu pieteicēja tiesības vai tiesiskās intereses. Sabiedrības interešu ieguvums konkrētajā situācijā ir ievērojami lielāks nekā pieteicēja tiesību aizskārums.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicējs neapstrīd disciplinārlietu komisijas un Tieslietu ministres konstatējumus attiecībā uz disciplinārlietas faktiskajiem apstākļiem.

[3.2] Attiecībā uz Civilprocesa likuma 603.panta pirmās daļas pārkāpumu, neveicot nekustamā īpašuma apraksti pēc piedzinēja SIA „Arhiidea" lūguma norādāms, ka disciplinārlietu komisija ir pievienojusies pieteicējam, ka lūgums par nekustamā īpašuma apraksti nevar tikt apmierināts jebkurā procesa stadijā. Līdz ar to pieteicēja paustā nostāja ir atzīstama par pareizu, tikai tā ir tikusi nepareizi piemērota konkrētās lietas apstākļos. Pārkāpums nebija tīšs, un savas rīcības nepareizību pietiecējs nav pārvērtējis, savas rīcības modeli mainīt netaisās un ar citāda disciplinārsoda piemērošanu turpmākus šādus pārkāpumus nebūtu iespējams novērst. Pie lietderības apsvērumu izdarīšanas minētie apstākļi nav ņemti vērā, it īpaši tas, ka reāls kaitējums nav ticis nodarīts.

[3.3] Attiecībā uz parādniekam SIA „Ominasis Latvia" piederošā nekustamā īpašuma izsoles cenas neapliekšanu ar pievienotās vērtības nodokli (turpmāk arī – PVN) pieteicēja rīcības modeļa izvēles pareizību apliecina Valsts ieņēmumu dienesta vēstulē Nr.8.11-14/13498 paustais viedoklis, ka gadījumā, ja persona nav reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta PVN maksātāju reģistrā, tad tai nav tiesību izsniegt PVN rēķinu un tādējādi gadījumā, ja tiesu izpildītājs pārdod personas, kura nav reģistrēta PVN maksātāju reģistrā, īpašumu izsolē, tad tiesu izpildītājam nav tiesību izrakstīt PVN rēķinu par nosolīto (pārdoto) mantu minētās personas vārdā. Pie lietderības apsvērumu izdarīšanas minētie apstākļi nav ņemti vērā, it īpaši tas, ka reāls kaitējums nav ticis nodarīts un jautājums ir bijis strīdīgs.

[3.4] Pieteicējs atteicies atcelt 2013.gada 9.aprīļa izsoli, lai gan bija saņemts maksātnespējīgās SIA „Ominasis Latvia" maksātnespējas procesa administratora iesniegtais pieteikums, jo, vadoties un no viņam zināmās tiesu prakses, kā arī Maksātnespējas administrācijas pieņemtā lēmuma, kur pausts viedoklis, ka zvērinātam tiesu izpildītajam ir tiesības pieprasīt, lai administrators pierādītu iespējamību parādnieka mantu pārdot kā lietu kopību. 2014.gada 4.aprīlī, saņemot konkrēto administratora pieprasījumu, pieteicējam par 2014.gada 20.marta nolēmumu civillietā Nr,C04426413, ar kuru mainīta judikatūra, nebija zināms. Pie lietderības apsvērumu izdarīšanas minētie apstākļi nav ņemti vērā, it īpaši tas, ka reāls kaitējums nav ticis nodarīts un jautājums ir bijis strīdīgs.

Turklāt, atbilstoši Tiesu izpildītāju likuma 58.panta otrajai daļai zvērināta tiesu izpildītāja procesuālo lēmumu vai darbības atcelšana pati par sevi nevar būt par pamatu zvērināta tiesu izpildītāja disciplinārajai atbildībai, ja vien šis tiesu izpildītājs nav pieļāvis tīšu likuma pārkāpumu vai rupju neuzmanību. Lēmumā ir atzīts, ka attiecībā uz šo pārkāpumu konstatējami atbildību mīkstinoši apstākļi, tīšs pārkāpums nav konstatēts, savukārt paļaušanos uz ilgstoši pastāvējušo judikatūru pieteicējs neuzskata par rupju neuzmanību, t.i., augstākā mērā vieglprātīgu un nevērīgu rīcību.

[3.5] Attiecībā uz Civilprocesa likuma normu pārkāpumu, neveicot parādniekam SIA „Ominasis Latvia" piederošās viesnīcas /adrese/ apraksti, nesastādot aprakstes aktu un neieceļot minētā nekustamā īpašuma pārvaldnieku, norādāms, ka pieteicējs nevarēja atrast personu, kurai uzdot pārvaldnieka funkciju veikšanu, savukārt piespiedu kārtā iecelt pārvaldnieku nebija tiesību, tāpēc pārkāpums nebija tīšs. Pie lietderības apsvērumu izdarīšanas minētie apstākļi nav ņemti vērā, it īpaši tas, ka reāls kaitējums nav ticis nodarīts.

[3.6] Par Civilprocesa likuma 563.panta otrās daļas pārkāpumu un Tiesu izpildītāju likuma 45.panta otrās daļas pārkāpumu nav piemērojama disciplināratbildība, jo atbilstoši Tiesu izpildītāju likuma 58.panta otrajai daļai attiecībā uz šiem pārkāpumiem nav tikusi konstatēta nedz tīša šo pārkāpumu izdarīšana, nedz rupja neuzmanība, savukārt attiecībā uz Civilprocesa likuma 603.panta pirmās daļas un Civilprocesa likuma 603.panta pirmās un otrās daļas un 605.panta trešās daļas pārkāpumu ir nepamatoti konstatēta tīša to izdarīšana.

[3.7] Nav pamatots uzskats, ka pārkāpumi ir sistemātiski. Par divām apvienotām disciplinārlietām šobrīd norit tiesvedība. Divas apvienotas disciplinārlietas tiek izskatītas šī procesa ietvaros, savukārt vienā disciplinārlietā lietvedība ir izbeigta. Nozīme ir nevis formāli piešķirama ierosinātu disciplinārlietu skaitam, bet arī to rezultātam. Pāragri ir izdarīti secinājumi gan par pārkāpumu sistemātiskumu, gan kaitējuma nodarīšanu valsts un privātpersonu interesēm un zvērinātu tiesu izpildītāju institūta prestižam, gan arī par to, ka ar cita disciplinārsoda piemērošanu nebūs iespējams novērst turpmākus pārkāpumus.

[4] Ministrija paskaidrojumā par pieteikumu uzskata to par nepamatotu un noraidāmu, balstoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

[5] Pieteicējs tiesas sēdē pieteikumu uzturēja, balstoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.
Ministrijas pārstāve tiesas sēdē neatzina pieteikumā ietverto prasījumu uz Lēmumā norādīto argumentu pamata.

**M o t ī v u d a ļ**

[6] Tiesa, izvērtējot tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem taču ir strīds par pieteicēja rīcības traktējumu un novērtējumu. Lietā ir strīds par to, vai pieteicējs pamatoti saukts pie disciplināratbildības, proti, vai Lēmums ir tiesisks un pamatots. Līdz ar to tiesai jāpārbauda, vai iestāde, piemērojot pieteicējam disciplinārsodu - atcelšana no amata - ir ievērojusi procesuālās un materiālās tiesību normas.

[8] Pārbaudot, vai administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, tiesa nekonstatē procesuālus pārkāpumus akta izdošanā, kā arī pieteicējs tādus nav norādījis. Administratīvais akts ir izdots, ievērojot Tiesu izpildītāju likuma trešajā nodaļā ietverto kartību – termiņus, pieteicēja uzklausīšanas pienākumu un citas garantijas. Lēmumā ir norādītas tiesību normas un apstākļi, kas norāda uz šo normu pārkāpumiem.

[9] Pārbaudot, vai administratīvais akts izdots, ievērojot materiālās tiesību normas, tiesa no lietas materiāliem un, izmantojot Tiesu informācijas sistēmā pieejamo informāciju, konstatē turpmāk minētos apstākļus.

[9.1] Pamatojoties uz SIA „Arhiidea" 2013.gada 11.janvāra pieteikumu par Rīgas apgabaltiesas 2012.gada 31.augusta sprieduma piespiedu izpildi un 2012.gada 20.novembrī izdoto izpildu rakstu, zvērināta tiesu izpildītāja /pers.A/lietvedībā reģistrēta izpildu lieta Nr. 60-C3.1/2013 par parāda Ls 341 357,18 un likumisko nokavējuma procentu Ls 183 170,32 piedziņu no SIA Ominasis Latvia". SIA „Arhiidea" pieteikumā par nolēmuma piespiedu izpildi cita starpā pamatojoties uz Civilprocesa likuma 603. panta pirmo daļu, lūgusi aprakstīt parādniekam piederošos nekustamos īpašumus /adrese A//adrese//adrese//adrese/ un /adrese/ norādot, ka SIA „Arhiidea" vēlas piedalīties minēto nekustamo īpašumu aprakstē un pieaicināt lieciniekus. Vienlaikus pieteicēja noteiktajā termiņā - 2013. gada 17.janvārī – SIA „Arhiidea" lūdza veikt atkārtotu vērtējumu nekustamiem īpašumiem /adrese B/ un /adrese/. Pieteicējs atteicās veikt nekustamo īpašumu apraksti, jo SIA „Arhiidea" piedziņai pievienojās 2013.gada 11.janvārī, kad Civilprocesa likuma 600.pantā paredzētie paziņojumi jau bija nosūtīti (2012.gada 4.decembrī). Tādējādi SIA „Arhiidea" piedziņai pievienojās tādā procesa stadijā, kad nekustamā īpašuma aprakstīšana nebija jāveic.

Civilprocesa likuma 603.panta pirmā daļa paredz, ka nekustamo īpašumu tiesu izpildītājs apraksta pēc piedzinēja lūguma. Par nekustamā īpašuma aprakstes laiku viņš paziņo parādniekam, nosūtot šā likuma 600.pantā paredzēto paziņojumu, un piedzinējam. Pie nekustamā īpašuma aprakstes parādniekam un piedzinējam ir tiesības pieaicināt ne vairāk kā divus lieciniekus. Tādējādi likumdevējs ir paredzējis piedzinējam tiesības prasīt šādu aprakstī, taču likumā nav paredzētas zvērinātu tiesu izpildītāja tiesības atteikties veikt šo darbību, jo uzskata to par nelietderīgu. Lietā nav strīda par to, ka

SIA „Arhiidea" lūgumu veikt nekustamā īpašuma apraksti izteica tādā procesa stadijā, kad nekustamā īpašuma izsole vēl nebija noturēta, un turklāt šis lūgums izteikts izpildu lietas pusēm noteiktā termiņa nekustamā īpašuma jaunai novērtēšanai ietvaros. Līdz ar to nekustamo īpašumu aprakstīšana bija jāveic pirms atkārtotas nekustamo īpašumu novērtēšanas, jo tikai nekustamo īpašumu aprakstes rezultātā var saprast, kuras kustamās mantas ir nekustamā īpašuma piederumi un ir pārdodamas kopā ar nekustamo īpašumu. Tādējādi pieteicēja arguments par to, ka lūgums par nekustamā īpašuma apraksti nevar tikt apmierināts jebkurā procesa stadijā, uz šo gadījumu nav attiecināms. Pieteicējs, uzliekot savus nosacījumus minēto tiesību realizēšanai, bez tiesiska pamata liedzis piedzinējam izmantot normatīvajos aktos tam piešķirtās tiesības.

Tādējādi secināms, ka pieteicējs ar savu rīcību tīši ir pārkāpis Civilprocesa likuma 603. panta pirmo daļu un citas tiesību normas, kuras paredz piedzinējam tiesības uz parādniekam piederošā nekustamā īpašuma apraksti.

[9.2] Pieteicējs 2013.gada 7.februāra sludinājumā oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" par parādnieka SIA „Ominasis Latvia" piederošā nekustamā īpašuma /adrese C/ un /adrese/ pārdošanu izsolē norādīja, ka izsoles cena nav apliekama ar PVN. No tiesas konstatētā 2013.gada 9.aprīļa lēmumā civillietā Nr. ?17081513 redzams, ka SIA „Ominasis Latvia" 2012.gada 19. novembrī ir izslēgta no PVN maksātāju reģistra. Tāpat lietā konstatēts, ka konkrētajā gadījumā izsolē tiek pārdots parādnieka nekustamais īpašums, kas ir rekonstruēts, bet nav nodots ekspluatācijā.

Pieteicējs norāda, ka šajā gadījumā izsoles cena nebija apliekama ar PVN tāpēc, ka parādnieks attiecīgajā brīdī bija izslēgts no PVN maksātāju reģistra. Pieteicēja norādītās tiesību normas - Pievienotās vērtības nodokļa likuma 40.pants un Ministru kabineta 2013.gada 1.janvāra noteikumu Nr. 17 „Pievienotās vērtības nodokļa likuma normu piemērošanas kārtība un atsevišķas prasības pievienotās vērtības nodokļa maksāšanai un administrēšanai" III daļa - nesatur norādes, ka zvērinātam tiesu izpildītājam tikai reģistrēta PVN maksātāja mantas pārdošanas gadījumā ir jāvērtē PVN piemērošana. Turklāt minētais tiesiskais regulējums nav pretrunā un neizslēdz vispārējo tiesību normu piemērošanu.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 12.punkta f) apakšpunktu nelietots nekustamais īpašums ir ēka vai būvēja to renovē, rekonstruē vai restaurē, bet tā vēl nav pieņemta ekspluatācijā. Atbilstoši minētā panta 20.punkta a) apakšpunktam par preču piegādi uzskata arī darījumus ar nekustamo īpašumu vai tā daļu. Darījums izpaužas kā īpašuma tiesību uz lietu nodošanu citai personai, lai tā varētu rīkoties ar lietu. Pievienotās vērtības nodokļa likuma 5.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka ar nodokli apliekamie darījumi ir preču piegāde par atlīdzību. Savukārt minētā likuma 37.panta otrajā daļā paredzēts, ka gadījumā, ja tiek pārdots šā likuma 1.panta 12.punkta „?", „d" vai „f" apakšpunktā minētais nelietotais nekustamais īpašums, ar nodokli ir apliekama starpība starp ēkas vai būves pārdošanas vērtību un šīs ēkas vai būves vērtību pirms renovācijas, rekonstrukcijas vai restaurācijas darbu. Tā kā konkrētajā gadījumā bija paredzēts pārdot ēku, kuras rekonstrukcija tika uzsākta, bet tā vēl nebija pieņemta ekspluatācijā, un izsoles sākumcena tika noteikta lielāka par 35 000 latiem, atzīstams, ka neatkarīgi no tā, ka SIA „Ominasis Latvia" izslēgta no PVN maksātāju reģistra, atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma regulējumam pats darījums ir apliekams ar PVN, un minētais nodoklis ir iemaksājams valsts budžetā kārtībā, kas attiecas uz nodokļa iemaksāšanu, ja persona, kas veic darījumu, nav reģistrējusies kā PVN maksātājs. Šāds viedoklis pausts arī Jūrmalas pilsētas tiesas 2013. gada 9. aprīļa lēmumā un Rīgas apgabaltiesas 2013. gada 13. jūnija lēmumā civillietā Nr. C17081513, ar kuriem pieteicēja rīcība atzīta par prettiesisku un, pamatojoties uz kuriem ierosināta disciplinārlieta.

Pieteicējs norāda, ka Valsts ieņēmumu dienesta vēstulē Nr. 8.11-14/13498 pausts pretējs viedoklis, proti, ja persona nav reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta PVN maksātāju reģistrā, tad tai nav tiesību izsniegt PVN rēķinu un tādejādi gadījumā, ja tiesu izpildītājs pārdod personas, kura nav reģistrēta šajā reģistrā, īpašumu izsolē, tad tiesu izpildītājam nav tiesību izrakstīt PVN rēķinu par nosolīto mantu minētās personas vārdā. Tomēr, ievērojot, ka, minētie tiesas lēmumi, no kuriem izriet, ka darījums ir apliekams ar PVN, ir stājušies likumīgā spēkā, nav pamata apšaubīt tiesas konstatētos pārkāpumus.

Tiesa piekrīt disciplinārlietu komisijas lēmuma Nr. 1-4.4/6 motīvu daļas 2. punktā konstatējam un secinātajam, ka pieteicējs jautājumā par nekustamā īpašuma izsoles cenas aplikšanu ar PVN, lai arī nav vēlējies tīši pārkāpt tiesību normās noteikto, tomēr nav šā jautājuma risināšanā nodrošinājis pareizu normatīvo aktu piemērošanu. Turklāt, ja ar tiesu lēmumiem netiktu atliktas pieteicēja darbības attiecīgajās izpildu lietās, būtu radīts kaitējums arī valsts interesēm, jo izsoles cenas neaplikšanas ar PVN gadījumā tiktu zaudēti valsts budžetā iegūstamie ieņēmumi.

[9.3] Pieteicējs 2013.gada 7.februārī izsludināja parādniekam SIA „Ominasis Latvia" piederošās mantas pārdošanu. Mantas kopībā ietilpa zemesgabals un viesnīca /adrese/, zemesgabals, poliklīnika, administratīvā ēka, dziedniecības iestāde, katlu māja, garāža un divas sūkņu mājas /adrese/ un kustamā manta – pie Ķemeru viesnīcas vēsturiskās ēkas piederīgie vietējas nozīmes kultūras pieminekļi: restaurētas lustras, mēbeles, klavieres. Ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 1.marta spriedumu pasludināts SIA „Ominasis Latvia" maksātnespējas process. Maksātnespējas procesa gaitā konstatēts, ka parādniekam pieder vēl cita manta, tas ir, kustamā manta, tajā skaitā, inventarizācijas laikā konstatētā manta, kas sastāv no 14 517,5 vienībām un atrodas /adrese/. Tāpat SIA „Ominasis Latvia" pieder nekustamie īpašumi, kā arī uzņēmuma sastāvā ietilpst tiesības izmantot minerālūdens urbumus, kurus, pārdodot kā lietu kopību, kreditoru ieguvums varētu būt lielāks, nekā pārdodot atsevišķi. Maksātnespējīgās SIA „Ominasis Latvia" maksātnespējas procesa administrators 2013.gada 4.aprīlī nosūtīja pieteicējam lūgumu par izsludinātās izsoles atcelšanu, norādot, ka maksātnespējīgās SIA „Ominasis Latvia" mantu plānots pārdot lietu kopības sastāvā. 2013. gada 19. aprīlī pieteicējs maksātnespējas procesa administratora lūgumu par izsoles atcelšanu noraidīja, jo pieteikumam nav pievienoti dokumenti, kas apliecinātu administratora iespēju uzņēmuma mantu pārdot kā lietu kopību.

Pieteicējs uzskata, ka administratora pieteikumam, kurā izteikts apgalvojums, ka, pievienojot mantai, ko pārdod tiesu izpildītājs, citu mantu, kreditoru ieguvums būtu lielāks, nebija pievienoti minēto apgalvojumu pamatojoši dokumenti. Pieteicējs norādījis vairākus 2011. un 2013. gada tiesu nolēmumus, kuros atzīts, ka zvērinātam tiesu izpildītājam ir tiesības pieprasīt, lai administrators pievienotu pierādījumus savam pieprasījumam par izsludināto izsoļu atcelšanu, ja parādnieka mantu plānots pārdot lietu kopībā.

Maksātnespējas likuma 67. panta 14. punkts noteic, ka administratoram pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas papildus šajā likumā noteiktajām vispārīgajām administratora tiesībām ir tiesības pieprasīt tiesu izpildītājam, lai tiek atceltas izsludinātās izsoles, ja parādnieka mantu plānots pārdot lietu kopības sastāvā. Civilprocesa likuma 563. panta otrā daļa noteic, ka izpildu lietvedība par piespriesto naudas summu piedziņu no juridiskajām personām [..] izbeidzama pēc administratora pieteikuma, ja parādniekam likumā noteiktajā kārtībā pasludināta maksātnespēja. Šajā gadījumā tiesu izpildītājs pabeidz uzsākto mantas pārdošanu, ja tā jau ir izsludināta, ja vien administrators nav pieprasījis atcelt izsludinātās izsoles, lai nodrošinātu mantas pārdošanu lietu kopības sastāvā. Tādējādi tiesas ieskatā zvērinātam tiesu izpildītājam nav dota izvēles iespēja gadījumā, ja maksātnespējas procesa administrators pieprasa atcelt izsludināto izsoli, lai nodrošinātu parādnieka mantas pārdošanu lietu kopības sastāvā.

Ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 3.jūnija lēmumu civillietā Nr. C17091713 pieteicēja atteikums atcelt izsludināto izsoli, lai nodrošinātu parādnieka mantas pārdošanu lietu kopības sastāvā, atzīts par nepamatotu un prettiesisku. Minētais lēmums ir stājies spēkā.

2014. gada 20. martā ir spēkā stājies Augstākās tiesas tiesu palātas lēmums lietā Nr. C04426413, kurā plaši vērtēts jautājums par zvērināta tiesu izpildītāja tiesībām pieprasīt šādus pierādījumus. Proti, minētajā lēmumā Augstākās tiesas tiesu palāta, atkāpjoties no iepriekšējās prakses, norādījusi, ka Civilprocesa likumā nav noteikts, kādai jābūt šī likuma 563. panta otrajā daļā paredzētā administratora pieprasījuma formai un saturam, kā arī nav noteikts, ka administratoram būtu pienākums pievienot rakstveida pierādījumus pieprasījumam par izsoles atcelšanu. Augstākās tiesas tiesu palāta norādījusi, ka ne Tiesu izpildītāju likumā, ne Civilprocesa likumā nav norādīts uz tiesu izpildītāja kā valsts amatpersonas kompetenci noraidīt ar tiesas

nolēmumu apstiprināta sertificēta administratora pieprasījumu, kā ari pieprasīt no administratora un pēc sava ieskata novērtēt pierādījumus, kas pamato administratora viedokli par nepieciešamību nodrošināt mantas pārdošanu lietu kopībā maksātnespējas procesā. Augstākās tiesas tiesu palāta secinājusi, ka minētajos likumos likumdevējs nav piešķīris tiesības zvērinātam tiesu izpildītājam kontrolēt administratora rīcību (piemēram, novērtēt, vai administrators pamatoti uzskata, ka maksātnespējas procesa laikā mantu kreditoru kopuma interesēs izdevīgāk būs pārdot lietu kopības sastāvā).

Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka tiesu nolēmumi, ar kuriem pieteicēja rīcība, atsakot atcelt izsludināto izsoli pēc administratora pieprasījuma, atzīta par prettiesisku, ir stājušies likumīgā spēkā, pieteicējs, atsakoties atcelt 2013. gada 9. aprīļa izsoli, lai gan bija saņemts maksātnespējīgās SIA „Ominasis Latvia" maksātnespējas procesa administratora Maksātnespējas likuma 67.panta 14.punkta kārtībā iesniegtais pieteikums, ir pārkāpis Civilprocesa likuma 563.panta otro daļu. Taču, ņemot vērā to, ka tiesu prakse šajā jautājumā bija mainīta un pieteicējs vadījies no viņam zināmās tiesu prakses, tiesa šajā situācijā nesaskata tīšu un apzinātu likuma pārkāpumu.

[9.4] No lietas materiāliem izriet, ka Tieslietu ministrijā saņemta Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes 2014. gada 16. aprīļa vēstule Nr. 355/PL5, ar kuru izskatīšanai pārsūtīta SIA „Savant" sūdzība par pieteicēja rīcību. Vēstulē norādīts, ka pieteicējs izpildu lietā ir veicis parādniekam piederošās kustamās mantas apķīlāšanu un apraksti, bet nav iecēlis minētās mantas glabātāju un nav nodevis to glabāšanā, kā paredz Civilprocesa likuma 579.pants. Tāpat vēstulē norādīts, ka pieteicējs izpildu lietā nav veicis parādniekam piederošo nekustamo īpašumu apraksti, nav sastādījis mantas aprakstes aktu, kā arī nav iecēlis šiem īpašumiem pārvaldnieku. No SIA „Savant" sūdzības Zvērinātu tiesu izpildītāju padome secinājusi, ka pārvaldnieka funkcijas tiesu izpildītājs uzdevis veikt piedzinējam, liekot tam veikt nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu parādniekam piederošo nekustamo īpašumu saglabāšanu un nepieļautu to, ka šo īpašumu stāvoklis krasi pasliktinātos (*lietas lapa*).

Pieteicējs paskaidroja, ka tika veikta SIA „Ominasis Latvia" kustamās mantas apķīlāšana, tika sastādīti mantas aprakstes akti, daļa no kustamās mantas netika izņemta, tā tika atstāta saglabāšanai parādnieka nekustamajā īpašumā. Visos gadījumos mantas glabātājs ticis iecelts. Pieteicējs norāda, ka tika veikta parādniekam piederošo nekustamo īpašumu apskate, taču pārvaldnieku iecelt nebija iespējams, jo nebija zināma un atrasta neviena fiziska persona, kas vēlētos un varētu uzņemties pārvaldnieka pienākumus, civiltiesisku un krimināltiesisku atbildību un izpildītu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas norādījumus kultūras pieminekļa aizsardzībai, saglabāšanai un stāvokļa nepasliktināšanai. Lai nodrošinātu kultūras pieminekļa - nekustamā īpašuma (viesnīcas) - saglabāšanu un krasu stāvokļa nepasliktināšanos, SIA „Savant" tika uzdots veikt nepieciešamos darbus: ūdensapgādes, apkures un ugunsdzēšanas sistēmu sagatavošanai ziemas sezonai, atbrīvojot to no ūdens; noslēgt salauztos, bojātos logu un durvju rāmjus tā, lai tas traucētu nepiederošām personām iekļūt ēkā un samazināt nokrišņu iekļūšanu ēkā; novērst apdraudējumu ēkas jumta konstrukcijām un iespējamai jumtu iebrukšanai, notīrot jumtu no sniega. Šo pasākumu neveikšana varētu novest pie ievērojamas kultūras pieminekļa vērtības samazināšanās vai pat tā iznīcināšanas, jo parādnieka pārstāvji par kultūras pieminekļiem pēdējos mēnešus nebija rūpējušies, nebija nodrošinājuši to apsardzi un īpašuma uzturēšanu. SIA „Savant" veica darbus parādnieka mantas saglabāšanai un sniedza izpildu lietā nepieciešamo informāciju, kuru apmaksa ietilpst sprieduma izpildes izdevumos.

No minētā izriet, ka pieteicējs atzīst, ka nav veicis parādniekam SIA „Ominasis Latvia" piederošā nekustamā īpašuma - viesnīcas /adrese/ - apraksti un nav iecēlis nekustamā īpašuma pārvaldnieku.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 603.panta pirmo daļu nekustamo īpašumu tiesu izpildītājs apraksta pēc piedzinēja lūguma. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai par veikto apraksti ir jāsastāda aprakstes akts. Savukārt saskaņā ar minētā likuma 605. panta, kurš regulē nekustamā īpašuma pārvaldīšanu, pirmo daļu aprakstītais nekustamais īpašums līdz nodošanai jaunajam īpašniekam paliek agrākā valdītāja vai pārvaldnieka pārvaldīšanā. Minētā panta trešā daļa noteic, ka, ja nav zināms nekustamā īpašuma valdītājs vai pārvaldnieks, tiesu izpildītājs pēc saviem ieskatiem var iecelt nekustamā īpašuma pārvaldnieku.

Ievērojot, ka SIA „Savant" netika iecelta un arī nevarēja tikt iecelta par parādniekam piederošā nekustamā īpašuma pārvaldnieku, pieteicējam nebija tiesiska pamata SIA „Savant" uzdot veikt pārvaldnieka funkcijas. Turklāt zvērinātam tiesu izpildītājam situācijā, kad nav zināms nekustamā īpašuma valdītājs vai pārvaldnieks, ir tiesības pēc saviem ieskatiem izvēlēties un iecelt pārvaldnieku, kas konkrētajā gadījumā tas nav ticis darīts. Lietā nav gūstami pierādījumi tam, ka pieteicējs būtu mēģinājis atrast nekustamā īpašuma pārvaldnieku, izsakot atklātu vai individuālu piedāvājumu, tāpat arī nav gūti pierādījumi tam, ka kāda uzrunātā persona būtu atteikusies.

Tiesas ieskatā pieteicējs, neveicot parādniekam SIA „Ominasis Latvia" piederošās viesnīcas /adrese/, apraksti, nesastādot aprakstes aktu un neieceļot minētā nekustamā īpašuma pārvaldnieku, ir pārkāpis Civilprocesa likuma 603. panta pirmo un otro daļu un 605. panta trešo daļu. Tādējādi pieteicējs radījis prettiesisku situāciju, kad netiek ievērota normatīvajos aktos noteiktā nekustamā īpašuma pārvaldīšanas kārtība un nekustamā īpašuma pārvaldīšanas funkcijas veic persona, kura izpildes procesā nav ieguvusi atbilstošu tiesisko statusu, kas savukārt tai var liegt tiesības uz izdevumu, kas radušies veicot nekustamā īpašuma pārvaldīšanas funkcijas, segšanu.

[10] No Tiesu izpildītāju likuma 45.un 47.panta izriet, ka zvērināts tiesu izpildītājs, pildot amata darbības, piemēro Civilprocesa likumu un citus normatīvos aktus, kā arī viņam nav tiesību nepamatoti atteikties pildīt likumā noteiktos pienākumus. Saskaņā ar minētā likuma 58.panta otro daļu zvērināta tiesu izpildītāja procesuālo lēmumu vai darbības atcelšana pati par sevi nevar būt par pamatu zvērināta tiesu izpildītāja disciplinārajai atbildībai, ja vien šis tiesu izpildītājs nav pieļāvis tīšu likuma pārkāpumu vai rupju neuzmanību. Savukārt likuma 53.panta pirmā daļa noteic, ka tieslietu ministrs var ierosināt disciplinārlietu pret zvērinātu tiesu izpildītāju pēc tiesneša vai prokurora priekšlikuma, kā arī pēc personas sūdzības vai pēc paša iniciatīvas par zvērinātu tiesu izpildītāju darbību regulējošu normatīvo aktu būtisku pārkāpumu, kas radījis kaitējumu valsts vai privātpersonu interesēm.

Pamatojoties un [9] punktā konstatēto, pieteicējs ir pieļāvis tīšus likuma pārkāpumus, kas radītu kaitējumu valsts vai privātpersonu interesēm, ja tiesa nebūtu viņa darbības atcēlusi.

[11] Saskaņā ar Tiesu izpildītāju likuma 65.un 66.pantu zvērinātam tiesu izpildītājam var piemērot šādus disciplinārsodus: 1) piezīmi, 2) rājienu, 3) naudas sodu 150 līdz 1430 *euro* apmērā, 4) atcelšanu no amata.

Tiesa secina, ka lēmums par disciplinārsoda piemērošanu ir daļēji brīvais administratīvais akts, proti, satura izvēles administratīvais akts. Tas savukārt nozīmē, ka iestādei bija jāizdara lietderības apsvērumi par to, kurš no soda veidiem ir vispiemērotākais, atbilstošākais un samērīgākais.

Savukārt tiesa rīcības brīvības kontrolē pārbauda, vai iestāde nav pieļāvusi kļūdas rīcības brīvības izmantošanā – rīcības brīvības pārsniegšanu, rīcības brīvības neizmantošanu vai rīcības brīvības nepareizu jeb nepamatotu izmantošanu (neņemot vērā visus būtiskos apstākļus vai ņemot vērā neatbilstošus apstākļus) (*sk. Paine F.J. Vācijas vispārīgās administratīvās tiesības. Vācijas Administratīvā procesa likums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 62.-63.lpp., 70.iedaļa*).

[12] Pieteicējam saskaņā ar Tiesu izpildītāju likuma 65.panta 2.punktu piemērots smagākais sods – atcelšana no amata.

[12.1] Tiesa secina, ka pieņemot lēmumu Nr.1-4.4/6 un Lēmumu, kompetentās iestādes ir izvērtējušas to lietderību un samērīgumu.

[12.2] Lēmumā pamatoti atzīts, ka pieteicēja pieļautie pārkāpumi, neieceļot parādnieka nekustamo īpašumu pārvaldnieku un pārvaldnieka funkcijas

uzdodot pildīt personai, kurai nav atbilstoša tiesiskā statusa, kā arī atsakoties veikt nekustamā īpašuma apraksti, lai gan saņemts piedzinēja pieteikums, vērtējami kā tīši likuma pārkāpumi, jo tiesiskais regulējums un tiesu prakse attiecīgajos jautājumos ir skaidra un nepārprotama, līdz ar to pieteicējs zināja tiesību normās noteikto, bet apzināti izvēlējās rīkoties pretēji.

Savukārt pārkāpumi attiecībā par izsoles cenas neaplikšanu ar pievienotās vērtības nodokli un atteikumu atcelt nekustamā īpašuma izsoli pēc administratora lūguma, vērtējami kā neuzmanība, jo jautājumā par PVN piemērošanu izsoles cenai tika konstatēts, ka pieteicējam nebija nodoms tīši rīkoties pretēji tiesību normās noteiktajam, bet viņš šādi rīkojies, kļūdaini interpretējot tiesību normas, bet jautājumā par administratora pieteikuma atcelt izsludināto izsoli noraidīšanu pieteicējs vadījies pēc viņam zināmās tiesu prakses.

[12.3] Izvērtējot konkrētā disciplinārsoda veidu, ņemts vērā ne tikai pieteicēja pieļautais konkrētais individuālais pārkāpums, bet visu pārkāpumu kopējais raksturs un smagums.

[13] Tiesas ieskatā, nosakot disciplinārsodu, ir būtiski, ka pieteicēja rīcībā saskatāms pieļauto pārkāpumu sistemātiskais raksturs, kam ir tendence pieaugt. Vērtējot pieteicēja pieļautos pārkāpumus, datus par iepriekš ierosinātajām disciplinārlietām un piemērotajiem disciplinārsodiem, secināms, ka 2014. gada 27. janvārī divās apvienotās disciplinārlietās pieteicējam piemērots rājiens, bet 2013. gada 6, septembrī – piezīme. Šajās lietās ir konstatēti tīši likuma pārkāpumi. Lai gan lēmums par 2014. gada 27. janvārī piemēroto rājienu nav stājies spēkā, izskatot pirmajā instancē, ar Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 5.decembra spriedumu pieteicēja pieteikums ir noraidīts.

Tiesu izpildītājs ir viens no tiesu varas pārstāvjiem, kura rīcība veido priekšstatu par visu tiesu sistēmu Latvijā. Zvērinātu tiesu izpildītāju ētikas kodeksa 9.punkts noteic, ka zvērinātam tiesu izpildītājam jāvelta visas pūles un zināšanas sava amata pienākumu veikšanai, rīkojoties tā, lai veicinātu sabiedrības uzticību zvērināta tiesu izpildītāja institūtam. Pieteicējs tā nav rīkojies. Tiesa piekrīt iestādei, ka pieteicējs ar savu rīcību ir radījis uzticības zaudējumu pieteicējam kā amatpersonai, kā arī kaitējumu zvērinātu tiesu izpildītāju prestižam, kas ir vērtējams kā kaitējums valsts interesēm. Tāpat, pieļaujot [9] punktā minētos pārkāpumus, tiek nodarīts kaitējums privātpersonu interesēm.

[14] Izvērtējusi lietas materiālus saistībā ar pieteicēja izdarīto pārkāpumu, tiesa secina, ka, piemērojot disciplinārsodu, iestāde ņēmusi vērā disciplinārpārkāpuma raksturu, amatpersonas vainas formu, atbildību pastiprinošos apstākļus, radītās sekas, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus un pieteicēja līdzšinējo darbību. Disciplinārsods konkrētajā gadījumā nav uzskatāms par nesamērīgi bargu. Sods piemērots, izvērtējot izdarīto pārkāpumu smagumu un disciplinārsoda piemērošanas lietderības apsvērumus - ņemot vērā disciplinārsoda piemērošanas preventīvo mērķi - lai pieteicēja darbībā līdzīgi pārkāpumi neatkārtotos. Izvērtējot pieļauto pārkāpumu raksturu un pieteicēja attieksmi pret tiem, secināms, ka viņa nodarījums nav savienojams ar zvērināta tiesu izpildītāja amatu.

[15] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks, bet pieteikums noraidāms.

**R e z o l u t ī v ā**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

**n o s p r i e d a**

**noraidīt** /pers. A/ pieteikuma par Tieslietu ministrijas 2014.gada 30.maija lēmuma Nr.1-4.4/48 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese L.Biksiniece-Martinova